

Bemærkninger til lovforslaget

Almindelige bemærkninger

1. Baggrunden for lovforslaget

Lovforslaget sigter overordnet mod at sikre mere lov og orden på miljøområdet blandt andet ved at skabe bedre muligheder for håndhævelse af den gældende miljølovgivning.

I 1995 iværksatte Miljø- og Energiministeriet en undersøgelse af behandlingen af og sanktionsniveauet i miljøstraffesager på industriens område for perioden 1993/94. Undersøgelsen blev gennemført af professor Gorm Toftegaard Nielsen og udgivet som arbejdsrapport nr. 77 fra Miljøstyrelsen med titlen »Undersøgelse af behandling og sanktionsniveau i miljøstraffesager«. Undersøgelsen viste, at der er en betydelig større usikkerhed omkring sanktionsniveauet i miljøstraffesager end i andre lignende sager. Undersøgelsen pegede endvidere på, at den samlede sanktion i de fleste tilfælde næppe er højere end den opnåede fortjeneste.

Samtidig anmodede Miljøstyrelsen amtskommuner og kommuner om at oplyse, om de har erfaringer med virksomheder, der har fortsat aktiviteterne – eventuelt med en »formel« ny ejer – efter at være blevet dømt for overtrædelser af miljølovgivningen og/eller at have forårsaget, at myndighederne har måtte afholde betydelige udgifter til oprensning/opyrdning af forurening. Otte amtskommuner og 25 kommuner besvarede bekræftende på styrelsens forespørgsel og refererede 36 sager, der har det fælles træk, at de alle vedrører virksomheder, der har fortsat aktiviteterne efter enten at have påført myndighederne udgifter til oprydning m.v. eller været straffet for miljølovovertrædelser eller begge dele inden for de seneste ti år. Undersøgelsen pegede endvidere på, at der tilsyneladende var meget få af de beskrevne »gænganger-sager«, der blev refereret af flere amtskommuner/kommuner, selv om de omhandlede virksomheder havde været etableret og måske medført miljøproblemer i flere amtskommuner/kommuner. Det fremgik således af undersøgelsen, at flere amtskommuner/kommuner må have givet miljøgodkendelse til de omhandlede virksomheder og endog afholdt udgifter til oprydning m.v. efter virksomhe-

dernes forurening uden at være bekendt med, at der var tale om et »gentagelsestilfælde«.

Undersøgelsestaterne resultater blev drøftet i en arbejdsgruppe med deltagelse af Kommunernes Landsforening, Amtsrådsforeningen, Justitsministeriet og Miljø- og Energiministeriet. Arbejdsgruppen pegede i »Notat om håndhævelse af miljølovgivningen«, der i januar 1996 blev fremsendt til Folketingets Miljø- og Planlægningsudvalg, på en række muligheder for at styrke håndhævelsen og tilstræbe en løsning af de afdækkede problemer.

Amtskommuners og kommuners miljøtilsyn har en afgørende betydning for en konsekvent håndhævelse af miljølovgivningen og vurderes årligt i Miljøstyrelsens tilsynsberetning. Heri har omfanget og kvaliteten af tilsynet været genstand for en løbende diskussion, der har ydet væsentlige bidrag til udviklingen af det tilsynsarbejde, der finder sted i dag. Der er blevet sat fokus på behovet for at styrke især de »svageste« kommuners tilsynsindsats, udviklingen i tilsynsarbejdet er blevet klarlagt og behovet for nye tiltag vurderet.

På baggrund af dette arbejde og de efterfølgende drøftelser af håndhævelsesnotatet i Folketingets Miljø- og Planlægningsudvalg fremlagde miljø- og energiministeren i marts 1996 en handlingsplan for bedre håndhævelse af miljølovgivningen. Denne handlingsplan rettede sig primært mod tre områder: Behandlingen af og sanktionsniveauet i miljøstraffesager, de administrative muligheder for at hindre fortsat miljøskadelig virksomhed samt det decentrale miljøtilsyn.

Handlingsplanen blev sendt i bred høring hos en lang række myndigheder, foreninger, institutioner, industriorganisationer og landbrugsorganisationer m.v. Handlingsplanen og de indkomne høringssvar er grundlaget for dette lovforslag, der således er baseret på de i handlingsplanen skitserede initiativer og de bemærkninger, der er fremsat i høringssvarene.

På miljøstraffesagsområdet foreslås en præcisering af kriterierne for sanktionsfastsættelsen, så de på en tydeligere måde afspejler Folketingets tilkendegivelser herom. Der foreslås endvidere indsat en